Søvik, 29.11.16

Til

Alstahaug kommunestyre

Uttalelse vedrørende budsjettforslag for 2017

Skolenedleggelse – til barnas beste?

Elevene ved Søvik og Austbø skole har i flere år levd med trussel om nedleggelse, noe som har skapt stor uro og bekymring blant både barn og voksne. I sommer ble Austbø skole lagt ned, og de 14 elevene fra denne skolen ble flyttet over til Søvik skole fra skolestart i år. Bare få måneder senere opplever elevene fra Austbø igjen at skolen de går på er nedleggingstruet.

Mange av elevene ved Søvik skole har allerede lang skolevei. Dette gjelder spesielt for elevene fra Austbø som i dag har en reisetid på 75 minutter hver vei, samt 1 time ventetid for småskolen. Ved en nedleggelse av Søvik skole vil reisetiden/skoledagen forlenges betydelig for disse elevene. Skoleskyssen foregår med både buss og ferge/hurtigbåt i et svært værutsatt område, hvor det ikke er uvanlig at båt- og fergeruter blir innstilt pga dårlig vær.

Elevrådet og FAU ved Søvik skole er bekymret for hva lang og slitsom reisevei til skole, samt stadige trusler om skolenedleggelse, gjør med barn og unge. Vi har derfor skrevet et brev til Barneombudet der vi spurte hvilket vern og rettigheter elevene har i slike saker.

Under følger utdrag av svaret vi mottok fra Barneombudet:

Barneombudet er av den oppfatning at mange vedtak om skolenedleggelser alene skjer på grunn av ønske om innsparinger, uten å veie dette opp mot hensynet til barnets beste. Vi mener dette er i strid med barnekonvensjonen, opplæringsloven og forvaltningsloven.

Det er grunn til å reise spørsmål om kommuner i saker om skolenedleggelse feilaktig tar utgangspunkt i hva barn kan tåle av belastninger, istedenfor å legge avgjørende vekt på hva som er til barnas beste, jfr. barnekonvensjonen artikkel 3.

Barnets beste
Kommunen skal ta utgangspunkt i barnet beste i alle avgjørelser som berører barn. Det står i barnekonvensjonen artikkel 3. Barnekonvensjonen er inkorporert i menneskerettighetsloven og har status som norsk lov. Dersom andre hensyn veier tyngre enn barnets beste, skal dette fremgå av saken. Dersom prinsippet om

barnets beste ikke har blitt utredet, kan det foreligge en saksbehandlingsfeil som kan føre til at vedtaket blir ugyldig.

Rett til lek og fritid
Retten til lek, hvile og fritidsaktiviteter er hjemlet i Barnekonvensjonen artikkel 31. Lang reisevei til skolen kan gå ut over denne retten. Dersom lang skyss på dårlige veier med dårlig transportmiddel går ut over læringsmiljøet, kan den i tillegg være i strid med opplæringsloven.

Skoleskyss
I NOU 1995:18 omtales retten til skoleskyss. Her henviser man til Kirke- og undervisningsdepartementets veiledning i heftet N-4/85 om anbefalt tidsbruk til reise og ventetid ved skoleskyss. Det daværende Kirke- og undervisningsdepartement (nåværende Kunnskapsdepartementet) uttaler følgende:

> *Ved praktiseringen av grunnskoleloven har Kirke- og undervisningsdepartementet anbefalt følgende når det gjelder "akseptabel" tid underveis (reisetid + gangtid + ventetid én vei):*
> *For 1.-3. klasse: inntil 45 minutter*
> *For 4.-6. klasse: inntil 60 minutter*
> *For 7.-9. klasse: inntil 75 minutter*

Dette heftet er nå trukket tilbake. Barneombudet mener det er grunn til å stille spørsmål ved om anbefalingen var i overkant av hva som er barnets beste. Reisetid som overstiger det som i sin tid ble anbefalt, vil åpenbart være i strid med barnets beste, særlig for de yngste elevene og funksjonshemmede elever. I tillegg må man ta hensyn til veiens standard og kvaliteten og servicenivået på skolebussen.

Læringsutbytte og skolemiljø
Lang reisevei kan også gå ut over skolemiljø og læringsutbytte. Dersom elever er slitne etter reisen eller gruer seg til reisen, kan det redusere læringsutbyttet. Elever som tilbringer mye tid på skoletransport uten tilsyn vil også være mer utsatt for mobbing. Utdanningsdirektoratet har i Rundskriv nr 2-2010 presisert at retten til et godt psykososialt miljø også gjelder på skoleveien.

Rett til å bli hørt
I prosessen er det viktig å minne om barnekonvensjonen artikkel 12 om barns rett til å bli hørt (…). Barneombudet forutsetter at kommunen har lagt opp til en prosess som inviterer barn og unge til å delta, og at deres synspunkter gjenspeiles i saksframlegget.

Søvik og Austbø skole har jobbet tett sammen det siste året for at sammenslåingen skulle gå så smertefritt som mulig, og vi er fortsatt ikke ferdige med denne prosessen. Elevene fra Austbø har allerede en lang og slitsom skolevei som er helt på grensen av hva de orker. Vi mener at forslaget om å legge ned Søvik skole ikke er til barnas beste, men tvert imot er å eksperimentere med hvilke belastninger våre barn kan tåle.

Vennlig hilsen

Søvik FAU

Vedlegg:

- Svar fra Barneombudet